

Па палескім узоры

Звычайна, дамаўляючыся з якой-небудзь творчай асобай наконт інтэрв'ю, чакаеш адкрытую размову ў звычайнай абстаноўцы кшталту «стол, стул — суразмоўца». Пасля сустрэчы з таленавітай сям'ёй графіка Уладзіміра Васюка і кераміста Тамары Васюк, з нагоды чарговага юбілею іх творчай дзейнасці, мае ўяўленні змяніліся кардынальна. Ветлівыя, лагодныя, паважлівыя да суразмоўцы людзі — сапраўдныя палешукі.

КАРАНІ

— Мы на сто працэнтаў вясковыя, хоць ужо 45 год, як жывём у сталіцы, — пачынае расповедаць пра сваю сям'ю Тамара Іванаўна. — У нас багата агульнага. Напрыклад, месца нараджэння. Адночы глядзелі па карце на размяшчэнне вёсак — трапілі на адзін мерыдыян. Бацькі нашыя прайшлі праз цяжкія ваенныя часы. Дзяцей у сям'ях было таксама багата (7 — 8): і я, і Уладзімір Уладзіміравіч — «падскробышы» — перадапошнія (Смяецца.) У абодвух асноўных жыццёвых цагляніках закладзены Гомельшчынай, не настаўніцкім — звычайным сялянскім асяроддзем, што вельмі істотна.

Быў у маім жыцці выпадак. Я займалася жывапісам у Палацы піянераў. На той час патрапіць з вёскі ў абласную мастацкую студию было цяжка. Валянцін Пакаташкін, мудры кіраўнік, педагогічны дэвіз якога — «не нашкодзь!», падрыхтаваў за сваю выкладчыцкую дзейнасць больш як тысячу яскравых мастакоў. Ён прапанаваў мне перадаць праз школу на раённую, а затым і на абласную выстаўку некалькі сваіх работ. У дзень адкрыцця вернісажу ў Румянцаўскім парку мы знайшлі мае работы за подпісам дачкі школьнай настаўніцы. Прайшло багата часу, розумам я даравала, але павітацца з тымі людзьмі і па сёння не магу. Далёка не

настаўніцкі гэта быў учынак. Напэўна, адна з хібаў характэрна палешукоў — здраду ніколі не даравалі!

«ВЫ АЖЭНІЦЕСЯ...»

— Калі паступала ў Мінскае мастацкае вучылішча імя А. К. Глебава, думала, буду жывапісам. Я і цяпер люблю жывапіс, так і графіку. Дарэчы, некалі спрабавала сваё майстэрства ў апошняй, але мая графіка жывапісная: больш мяккая. А ў мужа — графічная графіка: з дакладнай, выразнай лініяй. Парадокс у тым, што Уладзімір Уладзіміравіч спачатку заканчваў аддзяленне керамікі.

Муж старэйшы за мяне на пяць гадоў, але паколькі ён служыў у войску, то ў вучылішча мы трапілі ў адзін час. Як былі салдат Уладзімір Уладзіміравіч вылучаўся выпраўкай, кароткай стрыжкай і ўзростам. Заўсёды выконваў арганізатарскія функцыі, дапамагаў выкладчыку фізічнай культуры. Ужо напрыканцы трэцяга курса мы сталі сустракацца больш, але, па прычыне прафесійных пытанняў, разам з групай. Адзін з лепшых выкладчыкаў Леанід Дубар, які прызнаваў мастацтва ва ўсіх праявах (шкло, кераміка, жывапіс), аднойчы, паглядзеўшы на нас, сказаў: «Вы ажэніцеся».

— Пасля так і адбылося, — працягвае гутарку Уладзімір Васюк. — Скончылі вучылішча — падалі заяву ў загс і адразу пайшлі здаваць уступныя

Фота Кастуся Дробава

іспыты ў Беларускай тэатральна-мастацкай інстытут. Я з першага разу не паступіў: конкурс каля 50 чалавек на месца, а набіралі ўсяго пяць студэнтаў плюс шосты, запасны.

Нашыя бацькі атрымлівалі мізэрную пенсію, таму мы вучыліся і працавалі адначасова. Разам з Тамарай Іванаўнай былі афарміцелямі ў Ленінскай бібліятэцы. Там — майстэрня са столлю ў пяць метраў, да таго яшчэ і доступ да архіўных матэрыялаў і кніг: скарынінскія старадрукі, літаратура па мастацтве і інш.

АДКУЛЬ ПАЧАТАК?

— Напрыканцы ХХ стагоддзя маё жаданне рэзка павярнуць у кераміцы ад класічнай акадэмічнасці да творчай узнiкла само па сабе. Пераход пачаўся яшчэ ў вучылішчы. Акадэмічнасць і творчасць — дзве зусім розныя дзялянкі, яны ідуць попелч, але творчая кераміка — як звышзадача. Я пачала афармляць бібліятэкі, дзіцячыя садкі, дарэчы, менавіта ад апошніх у маіх работах узнікла анімалістыка.

Сёння даводзіцца тлумачыць, што ёсць кераміка вытворчая, фабрычная — для гэтага існуе ААТ «Керамін», там шматтыражнасць, архітэктурнасць. А народнае ганчарства, якое было прамысловым раней, цяпер стала ручной работай, дробнасерыйнай або цалкам аўтарскай, творчай.

Сёння я раблю свае мастацкія творы толькі па жаданні. Магчыма, і хацелася б часам на заказ, але патрэбны заказчык, які давараў бы табе поўнасцю. Тады ніхто нічога не будзе дыктаваць.

Тэму мастацкай творчасці і перагляду асабістай канцэпцыі падтрымаў Уладзімір Уладзіміравіч: «У канцы 80-х — 90-я гг. ХХ ст. у нас пачалося сваё Адраджэнне. У серыі «Славуць асобы нашай Радзімы» мы рабілі творы з выявамі славуць дзеячаў культуры: мастакоў, архітэктараў — Міколы

Гусоўскага, Еўфрасінні Полацкай, Сімяона Полацкага і інш. Гэта паўплывала на далейшае станаўленне тэматыкі ў творчасці.

Акрамя графікі я працаваў у жанры «плаката». Раней было шмат заказаў, сёння раблю рэдка. Гэта аператыўны жанр: трэба валодаць спецыяльнымі тэхналогіямі, якіх у мяне няма. Акрамя таго, у станковай графіцы гэта перашкаджае. Між тым у графіцы можна больш рэалізавацца, перанесці на палатно свае філасофскія абагульненні».

ТВОРЧАЯ СЯМ'Я — ГЭТА КЛАСНА!

— Змяняецца час, людзі — гэта адлюстроўваецца і ў работах. Студэнты цяпер больш раскручаныя, выкарыстоўваюць тэхналогіі ў вучэбным працэсе. Раней мы ўсё рабілі сваімі рукамі, — заўважае Уладзімір Васюк. — На занятках прыкладаю ўсе намаганні, каб навучыць студэнтаў пэўным мастацкім прыёмам, наладжваю выстаўкі з іх удзелам. Ды і сам пераймаю нешта — прыкладам, рацыяналізм.

Што да адносін у творчай сям'і... Добра разумею адно аднаго, раімся, падглядаем тэмы работ. Але і адмоўнага хапае: шмат часу занятыя пасобку. Бывае, Тамара Іванаўна вярну не гатуе. Двум творцам заўсёды складана разам — і яна, і я ў пошуку. Калі нешта атрымліваецца — мір у сям'і, не — яна вінавата (смяецца). Не кожны змога знайсці раўнавагу, але я вам скажу: творчая сям'я — гэта класна!

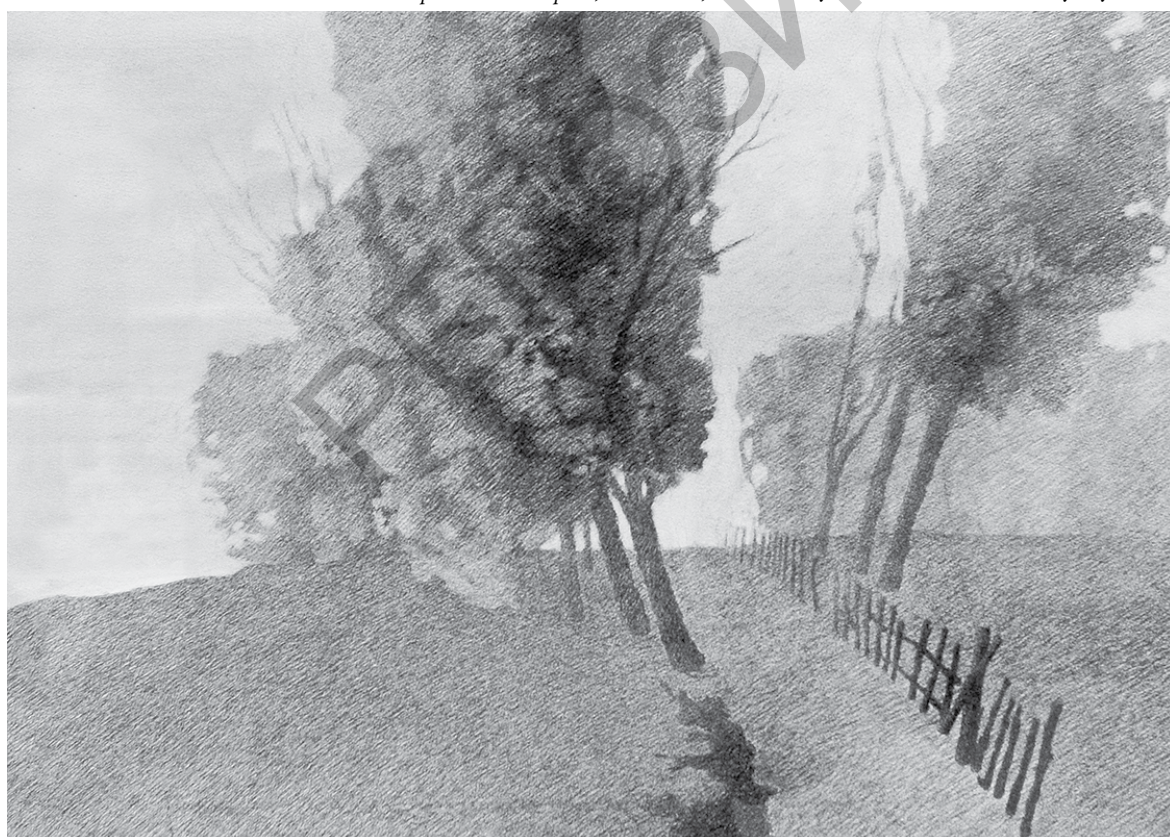
Таццяна ШЫМУК

Даведка «ЛіМа»

З нагоды 40-годдзя творчай дзейнасці таленавітай сямейнай пары Уладзіміра і Тамары Васюк у цэнтральнай зале Мастацкай галерэі Міхаіла Савіцкага да 12 студзеня працуе сумесная выстаўка твораў «Лінія і форма».

Тамара Васюк «Хмарка», 2006. Гліна, аксіды.

Уладзімір Васюк «Старавіленскі тракт», 2009. Папера, аловак.

Выходзіць з 1932 года
У 1982 годзе газета ўзнагароджана ордэнам Дружбы народаў
Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
ГА «Саюз пісьменнікаў Беларусі», РВУ «Выдавецкі дом «Звязда»

Галоўны рэдактар Таццяна Мікалаеўна СІВЕЦ

Рэдакцыйная калегія:

Анатоль Акушэвіч
Лілія Ананіч
Алесь Бадак
Дзяніс Барсукоў
Віктар Гардзеі

Уладзімір Гніламедаў
Вольга Дадзіёмава
Уладзімір Дуктаў
Анатоль Казлоў
Алесь Карлюкевіч
Анатоль Крэйдзіч
Віктар Кураш

Юрыдычны адрас:
220013, Мінск,
вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а
Адрас для карэспандэнцыі:
220034, Мінск, вул. Захарова, 19
Тэлефоны:
галоўны рэдактар — 284-66-73
намеснік галоўнага
рэдактара — 284-66-73

Аб'явіць:
публіцыстыкі — 284-66-71
крытыкі і бібліяграфіі — 284-44-04
прозы і паэзіі — 284-44-04
мастацтва — 284-82-04
навін — 284-44-04
адзел «Кніжны свет» — 284-66-71

бухгалтэрыя — 287-18-14
Тэл./факс — 284-66-73

E-mail: lim_new@mail.ru

Адрас у Інтэрнэце:
www.lim.by

Пры перадруку просьба спасылца на «ЛіМ». Рукапісы рэдакцыя не вяртае і не рэцензуе. Аўтары допісаў у рэдакцыю паведамляюць сваё прозвішча, поўнаснае імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі, асноўнае месца працы, зваротны адрас.

Пазіцыя рэдакцыі можа не супадаць з меркаваннямі і думкамі аўтараў публікацый.

Набор і вёрстка камп'ютарнага цэнтру РВУ «Выдавецкі дом «Звязда».

Выходзіць раз на тыдзень па пятніцах.

Выдавец:
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Друкарня Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Індэкс 63856

Кошт у розніцу — 3600 рублёў

Наклад — 2531.
Умоўна друк.
арк. 3,72

Нумар падпісаны ў друк
30.12.2013 у 11.00

Газета зарэгістравана ў Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 7 ад 22.07.2009 г.

Заказ — 21.

Д 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

